

Sõjavaraselts korraldab riigi sünnipäeval näidislahingu

Saaremaa sõjavaraselts korraldab koostöös sõjaajaloo klubidega 24. veebruaril Tallinnas Rocca al Mare vabaõhumuuseumis taaslavastuse 1919. aasta sama kuupäeva Vabadussõja lahingust. Kui käre pakasega võidakse Eesti Vabariigi aastapäeva paraad ära jätta, siis näidislahing toimub ka korralike miinuskraadidega, ent sel juhul lühemalt.

Ahto Jakson

ahto@meiemaa.ee

Vabaõhumuuseumis ega kogu Tallinnas ei ole varem ühtegi taolist üritust toimunud, küll aga on muuseumis taaslavastatud 1905. aasta revolutsiooniga seotud sündmusi.

Saaremaa sõjavaraseltsi eestvedajal Margus Sinimetsal tekkis jõulude ajal mõte korraldada näidislahing just pealinnas. Nii ei pea vaeva nägema transpordiküsimustega ning Saaremaale pole tarvis inimesi vedada.

“Mehed on tahtmist täis ja nõus oma kuludega tulema. Tallinn on nagunii niiõelda sõjameestest vaba, sest vabariigi aastapäeva paraad toimub tänavu Pärnus. Otsustasime tekkinud vaakumi ära täita,” rääkis Sinimets Meie Maale. Lisaks aitab üritus noortes Kaitseliidu tegevuse vastu huvi äratada. Üleskutsed näidislahingu

Saaremaa sõjavaraselts korraldas esimesed rahvusvahelised ajalooapäevad Saaremaal 2012. aastal, mil mängiti läbi Esimese maailmasõja 1917. aasta lahing. FOTO: Kardo Merivald

toimumisest pannakse lisaks Eesti koolidele üles ka vene õppekeele koolidesse.

Kokku osaleb koostöös sõjaajaloo klubidega Esak ja Front Line korraldatavas näidislahingus ligi 50 meest, neist 30 punaste ning 20 eestlaste poolel. Mehed tulevad kohale etendust andma ka Lätist, Venemaalt Peterburist ja Moskvast.

Koos sissejuhatava osaga kestab madistamine pool tundi. Stsenarium kajastab Vabadussõja üht sündmust 1919. aastal Võrumaa-Petseri kandi külas. “Midagi sarnast küll juhtus, aga näidislahingu puhul ei ole tegemist konkreetset ajaloo võetud seigaga. Teeme selle mänguliseks ja väljamõeldud looks ümber,” ütles Sinimets.

Vene sõdurid ehk punased hakkavad tülitama üht talu-

meest, kes midagi aimamata hagu raiub. Sellest kujuneb lahing, millesse esimesena sekkub soomusrongi dessantüksus, edasi lisandub 1. jalaväeüksus. Segasesse olukorda ruttavad ka Vene valgekaartlaste kindrali Nikolai Judenitši võitlejad.

Pärast lahingut järgneb ühine supisöömine vabaõhumuuseumi Kolu körtsis.

Püssid ja paukpadrunid

Näidislahing viiakse läbi Nätsi tuuliku juures platsil. Kuna tuleohutusnõuded ei luba pürotehnikat ega muud taolist kasutada, piirduvad sõjamehed püsside ja paukpadrunitega. Sõiduvahendiks on regi koos hobusega. Sedagi kasutab talunik.

Vabaõhumuuseumi turundusdirektori Piret Järvani

sõnul tuleb vabaõhumuuseumi territooriumile pääsemiseks lunastada pilet, mis tähendab, et ka lahingut päris ilma rahata vaatama ei pääse. “Panustasime ise rohkem reklaamikutlustesse, kui algul planeerisime. Tulime kohe vastu saadud ettepanekule lahing meil korraldada,” põhjendas Järvan, kes on ise näinud Väikese väina tammil aset leidnud näidislahingut.

“Eks see natuke pettumus ole, sest me ei taha teha komertsüritusi. Jagan tasuta pääsmeid, kaudu jõuan. Kokkuleppe järgi kehtivad meie templiga piletid tasuta pääsmena ja on ka kutsed,” rahustas Saaremaa sõjavaraseltsi juht Margus Sinimets. Saarlased, kes soovivad lahingut tasuta vaadata, peaksid pääsme saamiseks

saatma e-kirja aadressil: info@sojavaramuuseum.ee

Kui Eesti kaitseväge garnisonimäärustiku järgi madalama kui –12 °C õhutemperatuuril korraldada, siis Sinimetsa kinnitusele seda ohtu pole, et näidislahing kõvade miinuskraadide tõttu ära jääks. “Eks pealtvaatajaid tuleb siis vähem, aga meil pole häda midagi, oleme ju kasukates,” kostis Sinimets. Käre pakase korral jäetakse sissejuhatav osa lühemaks ning lahing peetakse maha 10–15 minutiga.

Saaremaal saab taas näidislahingut näha suvel, juuli lõpus. Mida täpselt ja kus lavastatakse, ei ole veel otsustatud. “Mul on kaks erinevat varianti, kuid kõik oleneb rahast,” kinnitas Sinimets.

Sandlas peeti memme-taadi tantsu- ja laulupidu

Möödunud laupäeval peeti Sandla rahvamajas 19. memme ja taadi laulu- ja tantsupäeva, teist korda Sandlas. Talvisest tuisuilmast hoolimata jõudis kohale seitseteist taidluskollektiivi Saare- ja Muhumaalt.

Kohaliku rahvamaja juhataja Anneli Öisnurm ja vallavanem Jüri Saar tervitasid kohalenuid ning soovisid kõigile tervist ja head peotaju. Pidude ise aga erines iga-aastasest memme-taadipäevast selle poolest, et rühmade esinemiskavade asemel saadi seekord nautida teiste isetegevuskollektiivide tantsu- ja lauluilul.

Samas parajal moel ka ise kaasa lüüa, nii ühislaulmises kui tantsimises. Ning pärast kosutava supi ja magusa pala söömist kulutada kaloreid tantsupõrandal Tartumaa mehe pilli järgi jalga keerutades.

Homme maakonna küljel pikemalt.

Vilma Rauniste

Solistica peavõit läks Tõrvasse

Eesti noored lauljad võtsid möödunud nädalavahetusel mõõtu Kuressaare gümnaasiumis kõrgetasemelise žürii ees. Saarlargest jõudis Solistica konkursil oma vanuserühma esikuuksusse Reet Koppel ja neli eripreemiat noppis Uudo Sepp. Grand prix' võitis Gertu Pabbo Tõrvast.

Peavõitja selgitati välja kolme vanuserühma võitjate vahel. 4.–6. klasside esinejatest oli parim Mikk Kaasik laulustuudios Fa-diees (juhendaja Ingrid Otti). Tegemist on poisiga, kelle puhul võib öelda – lavale sündinud.

Reet ja Uudo töid kastanid tules

Oleks ime, kui seda nime edaspidi noorte lauljate võistulaulmistel ei kuuleks. Esitatud lauluks oli Grunnar Grapsi “Istun aknal” ansambli Mikronid päevilt. Muide, ka parima taustalaulja tiitel läks sellele laulule – Kaspar Kiisk oli Mikule hea tiimikaaslane.

Hiljem vahetasid poisid koha, kui Kaspar laulis Alla Pugatšova poolt kuulsaks laul-

dud Boris Rõtškovi laulu “Kuningad võivad kõike”.

7.–9. klasside grupis võitis Hedvig-Hanna Raud Röpina muusikakoolist. Tema juhendajad olid Margot Suur ja Riivo Jõgi. Viimane jäi silma väga hea pianistina, kes laval oli klaverisaatjaks kuuete Põlvamaa lapsele. Hedvig-Hanna esitas Tori Amose laulu “Mr Zebra”.

Tema järel selle vanuserühma viiendaks tuli Kuressaare gümnaasiumi huvikooli Inspira kasvandik Reet Koppel. Tema juhendaja on Pilvi Karu. Reet pälvis ka žürii eritunnustuse – omapärase tämbri preemia.

Vanimas vanuserühmas (10.–12. klassid) osutus võitjaks Tõrva gümnaasiumi õpilane Gertu Pabbo. Tema juhendaja Novella Hanson ja ka Riivo Jõgi ning Margot Suur tunnustati konkursil parimateks juhendajateks.

Gertu esitas Richard Rodgersi laulu “My Funny Valentine”, mis tõi talle peavõidu. Proovis kergitas helimees kulmu, kui Gertu ja Novella laulu vaid üks kord läbi tegid.

Seepeale kommenteeris neit klaveril saatnud Novella: “No kaua me ikka harjutame, oleme seda ju laulnud.”

Saarlargest tegi meeldejäädavaima etteaste Uudo Sepp. Esinedes koos ansambliga, saatis ta enda kirjutatud ballaadi “All For You” ka ise kitarril.

Nii pälvis ta žüriilt omaloomingu preemia, kuid lisaks veel Viljandi kitarrifestivali eritunnustuse, Kuressaare Kultuurivara eritunnustuse kui parim saarlane ja ööklubi Privilege'i eritunnustuse kui noortepeo publiku lemmik. Tema juhendaja Pilvi Karu toodi Kuressaare Kultuurivara poolt esile kui parim Saaremaa juhendaja.

Tasemel korraldus

Žürii koosseisus Els Himma, Mikk Targo, Anne Uusna, Rolf Roosalu, Valmer Luks, Kristel Aaslaid ja Kersti Kuusk jagas eripreemiaid veelgi. See annab tunnistust, et lauljad ei tulnud konkursile mütsiga lööma. Kolmel võistluskontserdil said need saarlased, kes ei pidanud paljaks Eesti noori talente

Reet Koppel jäi žüriile silma omapärase tämbri. FOTO: Anneli Tarkmeel

EESTI EMSL andis üle kodanikuühiskonna tiitlid

Vabatahtlike liit EMSL andis eile keskpäeval üle kodanikuühiskonna 2013. aasta tegijate tiitlid, mille pälvisid pimemassööri ühing (EPMÜ), Vahur Tõnissoo, Jaan Aps, koostöö Paide kogukonna ja avaliku võimu vahel arvamusfestivali korraldamisel, Tartu linnavalitsus ja Reet Aus.

Aasta vabatahtlikeks valitud EPMÜ on nägemispuudega inimeste enda initsiatiivil toimiv ühendus, mis on 15 tegevusaasta jooksul muutnud ühiskonna suhtumist nägemispuudega inimeste vastu oluliselt sõbralikumaks ning kaasanud nägemispuudega inimesed aktiivsesse tööellu, teatas EMSL BNS-ile.

Aasta vabatahtlike tiitliga kaasneb ka 5000 euro suurune preemia Kodanikuühiskonna Sihtkapitalilt.

Aasta missiooniinimese tiitli pälvisid Jaan Aps pikaajalise töö eest vabatahtlike mõju suurendajana ning Vahur Tõnissoo, kes tõi koos kaaskonnaga Rail Balticu planeerimisprotsessi avalikkuse tähelepanu alla. Aasta teoks valiti koostöö Paide kogukonna, linnavalitsuse, Järva maavalitsuse ja vabatahtlike vahel, tänu millele sündis arvamusfestival.

Aasta avaliku võimu esindaja tiitli pälvis Tartu linnavalitsus kaasava eelarve julge katsetamise eest ning aasta ettevõtjaks sai moekunstnik Reet Aus, kes oma tegemistega on vastutustundlikult tarbimise julgustajana andnud tugeva panuse kodanikuühiskonna arengusse.

BNS

reedel ja laupäeval kuulama minna, suurepärase kontserdielamuse. Üle poolesaja solisti muusitseerisid koos väga hea saatebändiga – Marti Tärn bassidel, Vladimir Vössotski klavripillidel ja Reigo Ahven trummidel. Kõik on tuntud kui noorema põlvkonna professionaalsed muusikud.

Elektrooniliselt saali vahendatud heli puhul sõltub suur protsent õnnestumisest ka helindajast. Helipuldil keeras nuppe ilma liialdamata üks vabariigi paremaid helirežissööre Tanel Klesment koostöös Ivo Aksiimi ja Saar Musicuga.

Korraldajad võivad nädalavahetusega kindlasti rahule jääda. Meeskond töötas laitmatult ja kui üldse millegi kallal norida, siis esimesel kontserdil jäi silma tehniline aps projektsioonigraafikas.

Eks alati saab paremini, aga see selgub hiljemalt aasta pärast, kui loodetavasti toimub kolmas Eesti noorte lauljate konkurs Solistica.

Anneli Tarkmeel